

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 17 FEBRUARI 2011 VAN DE
COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM**

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

De heren Aynan (PvdA), Azannay (GroenLinks), Van den Raadt (TROTS) (tot 22.00 uur), Rutten (VVD), Snoek (CDA) en Vrugt (Actiepartij) en de dames Breed (D66), Huysse (GroenLinks), Kerbert (D66), Koper (PvdA) en Özogul-Özen (SP)

Mede aanwezig: mevrouw Hoffmans (voorzitter), de heren Van der Hoek (wethouder) en Nieuwenburg (wethouder) en mevrouw Taets van Amerongen (griffier)

Verslag: G-J. Timmermans (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.05 uur en heet iedereen van harte welkom. Zij meldt dat de heer Stapelkamp (Haarlem Plus) zich heeft afgemeld voor de vergadering. Er is vanavond vanwege de volle agenda geen spreektijd voor belangstellenden. Op 1 maart is er een inspraakavond over de bezuinigingen op subsidies.

2. Vaststellen agenda

De **voorzitter** deelt mee dat wethouder Nieuwenburg bij agendapunt 4 een korte inleiding wil houden. Tevens zal zijn ambtelijk medewerkster mevrouw Van der Meer ter inleiding op het meerjarenplan een presentatie verzorgen.

Over de overige agendapunten wenst de commissie eveneens bespreking.

De agenda wordt conform het voorstel vastgesteld.

3. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

Er zijn geen mededelingen.

De heer **Rutten (VVD)** heeft een vraag voor wethouder Nieuwenburg.

De heer **Snoek (CDA)** heeft twee vragen voor wethouder Van der Hoek.

Ter advisering aan de raad

4. Discussie over het voortgezet onderwijs

De **voorzitter** geeft aan dat dit agendapunt ten eerste gaat om het uitbrengen van een advies aan de raad over het meerjarenplan Bestrijding Voortijdig Schoolverlaten (VSV) 2011-2014 en verder om een onderling debat over het door de commissie zelf aangewezen thema aansluiting op de arbeidsmarkt.

Wethouder **Nieuwenburg** memoreert dat VSV één van de prioritaire thema's is van het vorig jaar aangetreden college. Voor de behandeling van vanavond zijn twee coördinatoren van RMC-leerplicht meegekomen om een en ander toe te lichten. Het terugdringen van schooluitval is een topprioriteit. Het leidt er immers toe dat jongeren geen toereikende startkwalificatie voor de arbeidsmarkt halen. En dat is ongewenst, zeker als de economie straks weer aantrekt en iedereen hard nodig is. Er was in voorafgaande jaren al heel wat in gang gezet, maar er was ook een noodzaak om de zaken aan te scherpen en beter in beeld te krijgen.

Er is een belangrijke rol weggelegd voor de onderwijsinstellingen, maar er zijn ook veel andere partners bij betrokken. Haarlem heeft de gemeentegrensoverschrijdende regierol voor de regio's Zuid- en Midden-Kennemerland. De afgelopen tijd is vooral ingezet op het in kaart brengen van de feitelijke situatie en de toerusting van instellingen om hun taken goed te kunnen uitvoeren. Dat alles is in goede sfeer verlopen. Maar er is nog een enorme slag te slaan. Het Rijk eist 40% reductie van VSV en gaat daar ook op controleren. De aanpak wordt echter gefrustreerd, omdat dezelfde rijksoverheid deze partners financieel stevig aanpakt met bezuinigingen. De harde aanpak van VSV is nodig en wordt

door iedereen onderschreven. Maar het wordt een hell of a job. Hij hoopt dat de verschillende partners elkaar kunnen blijven vasthouden bij de uitvoering van het meerjarenplan. Hij zal de commissie regelmatig op de hoogte houden van de gang van zaken.

Mevrouw **Van der Meer** – coördinator RMC – verzorgt vervolgens de bijgaande presentatie (zie sheets).

De **voorzitter** geeft vervolgens het woord aan de commissie.

De heer **Snoek (CDA)** zegt dat dit onderwerp voor het CDA van groot belang is, omdat jongeren zichzelf kansen ontnemen en vaak als uitvloeisel komen tot het veroorzaken van overlast. Over de preventieve kant van het stuk is hij erg te spreken, met name over de aandacht van warme overdracht van vmbo naar mbo en het belang van kleinschalig onderwijs. Als het gaat om repressie, noemt hij het stuk en de wethouder te voorzichtig. Hij verwijst daarbij onder meer naar een krantenartikel waarin de wethouder zou aangeven behoedzaam te willen omgaan met repressieve maatregelen als het korten op kinderbijslag. Spreker wil juist onverkort de signaalfunctie van dergelijke maatregelen handhaven: spijbelen en verzuim mogen niet, dus er zal opgetreden worden.

De **voorzitter** merkt op dat de commissie spreekt over raadsstukken en niet over stukken in de krant.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt bij interruptie dat hij in de krant doelde op de maatregelen van het kabinet en de CDA-minister die de ambities van Haarlem op dit terrein frustreren. Haarlem zet stevig in, ook financieel. Hij herkent zich niet in het beeld dat de spreker schetst.

Mevrouw **Koper (PvdA)** merkt op dat de heer Snoek voorbijgaat aan de effecten van de maatregelen die Den Haag oplegt en in plaats daarvan met enkele fopspenen komt.

De heer **Aynan (PvdA)** merkt op dat het veelal om jongeren in kwetsbare gezinsomstandigheden gaat. Door hun ouders kinderbijslag te onthouden zouden hele gezinnen helemaal buitenboord vallen. Hij verwijst bovendien naar een Amsterdams onderzoek waaruit zou blijken dat straffen niet werken bij jongeren met verstoorde thuissituaties.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt de wethouder juist dankbaar te zijn dat hij straffe maatregelen niet al bij voorbaat wil inzetten. Het gaat immers om kwetsbare multiprobleemgroepen die hulp nodig hebben.

Mevrouw **Kerbert (D66)** merkt op dat VSV zich niet alleen of per definitie voordoet bij kwetsbare groepen. Onderwijs is en blijft voor D66 belangrijk, maar er zijn mensen die zich zonder onderwijsdiploma uitstekend redden in de samenleving.

De heer **Snoek (CDA)** zegt van mening te blijven dat sancties steviger kunnen, vooral vanwege de signaalfunctie dat schoolverzuim niet getolereerd wordt. Het korten op kinderbijslag is een landelijke regeling, waarvoor ook Haarlem het covenant getekend heeft. In Rotterdam wordt deze sanctie gehanteerd en daar gaat volgens spreker een signaalwerking van uit. In Tilburg worden ouders meteen op de hoogte gesteld als hun kind spijbelt. Dat kan via sms-berichten. Verder kan er een boete opgelegd worden aan scholen die het verzuim niet melden aan de gemeente. Als extra maatregel denkt spreker aan meer inzet van ambulante jongerenwerkers.

Hij zegt deze gelegenheid ook te willen aangrijpen voor algemene opmerkingen over het voortgezet onderwijs. Hij is zelf geen voorstander van loting en vraagt of er van D66 nog een initiatief te verwachten valt om loting tegen te houden. Verder is hij benieuwd welke acties de gemeente heeft ondernomen rond het tweede gymnasium. Ten aanzien van de jaarstukken van Dunamare plaatst hij vraagtekens bij de omvang van het centraal bureau en de personeelslasten.

De heer **Aynan (PvdA)** noemt het een lastige materie die inderdaad leidt tot een hell of a job. Hij somt de in het plan genoemde instellingen, regelingen en projecten op en komt tot de slotsom dat het er te veel zijn. Hij spreekt van een wildernis aan diensten en convenanten waardoor de leerlingen zelf uit

het zicht raken. Hij spreekt de angst uit dat de docenten en anderen die deze klus moeten uitvoeren zelf gaan uitvallen, omdat ze in deze wildernis verdwalen. Hij acht een vereenvoudiging nodig, zodat scholen weten aan wie ze wat moeten melden als een leerling dreigt uit te vallen. Zij moeten gemotiveerd blijven om leerlingen te blijven behoeden voor uitval. De PvdA heeft al eerder aangegeven de verzuim- en uitvalcijfers graag uitgesplitst te zien naar wijk en schoolsoort, zodat middelen meer gericht kunnen worden ingezet en er een beter inzicht mogelijk wordt in waar de risico's het grootst zijn. Structureel verzuim is een belangrijke indicator voor uitval; daarom dringt hij ook aan op inzage in de omvang en verspreiding van verzuim.

Voor leerlingen ouder dan achttien jaar beschikt de gemeente niet over juridische instrumenten. Dat geeft hem de vraag in of inzet ten behoeve van het voorkomen van schooluitval voor die leeftijdsgroep nog wel zin heeft. Dat antwoord acht hij mede van belang met het oog op de komende bezuinigingen.

Een belangrijke preventieve maatregel acht hij een duidelijkere aanwezigheid van leerplichtambtenaren in het basisonderwijs. Daar moet met consequent en consistent optreden bewerkstelligd worden dat leerlingen en ouders weten dat ze op tijd op school moeten zijn en dat ze de op alle schooltijden aanwezig dienen te zijn. Hij doelt daarbij niet op verzuim dat in goed overleg en volgens de regels met de schooldirectie is afgesproken, geeft hij aan in antwoord op een interruptie van heer Rutten (VVD). Evenmin wil hij treden in de eigen opvoeding van ouders. Het gaat hem alleen om de norm dat men op school aanwezig dient te zijn tijdens schooltijden.

Hij vraagt hoeveel gezichten leerlingen nu te zien krijgen als het gaat om uitval. Uit onderzoek blijkt volgens hem immers dat leerlingen gebaat zijn bij duidelijke begeleiding. Hij vraagt daarbij ook meer aandacht voor de niveaus 1 en 2 in het mbo die meer begeleiding behoeven dan niveaus 3 en 4. Verder vraagt hij of de wethouder meer inzicht kan geven in de effecten van het nieuwe kabinetsbeleid op VSV. Hij heeft gelezen dat het volwassenenonderwijs over twee jaar aanbesteed moet worden. Gezien ervaringen uit het verleden vraagt hij of de gemeente mogelijkheden heeft om aan die maatregel te ontsnappen.

De heer **Van den Raadt (TROTS)** heeft berekend dat deze aanpak om 438 minder schooluitvallers te krijgen 3230 euro per potentiële uitvaller kost. Dat vindt hij een hoop geld. Op de vraag van de heer Rutten wat het voor hem dan wel mag kosten, antwoordt hij dat hij het prima vindt dat er iets aan gebeurt. Hij vraagt zich alleen af of er dan niet ook eens een beloning mag komen voor mensen die gewoon op school blijven. Hij is benieuwd welke garantie op een baan er te geven valt als leerlingen weer naar school gaan. Ook wijst hij erop dat veel mensen zonder diploma een baan weten te vinden. Al met al heeft hij de indruk dat dit geld wel goed besteed wordt.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Aynan over het risico van de grote hoeveelheid instanties en regelingen. Met het stuk zelf heeft hij geen problemen; met de beschikbare middelen lijkt hem een goed programma te zijn ontwikkeld. Hij complimenteert de wethouder met diens kritische noot richting Den Haag en zal het stuk steunen.

De heer **Azannay (GroenLinks)** zegt investeren in jongeren, in de toekomst, van groot belang te vinden. Hij sluit zich aan bij de kritiek op de hoeveelheid instanties. Hij zegt enigszins allergisch te zijn voor convenanten en liever een stevige regie te zien die de partners bij de les houdt. Het onderwijsveld is op zich al lastig genoeg met al die diverse spelers – besturen, directies, docenten, leerlingen – wier neus min of meer dezelfde kant op moeten wijzen. Daarvoor moeten alle actoren overtuigd zijn van het nut. Een convenant kan dan een stuk papier worden dat vlug ondertekend wordt, maar in de praktijk weinig uitricht. Hoe meer partners erbij komen, des te groter acht hij dat gevaar. Daarom vindt hij dat de wethouder de regie moet nemen. Kinderen en ouders hebben recht op een school naar hun keuze. Daarom is hij geen voorstander van loting.

De heer **Aynan (PvdA)** verklaart dat de PvdA dit standpunt deelt.

De heer **Snoek (CDA)** constateert dat PvdA en GroenLinks dus beide van loting af willen.

De heer **Azannay (GroenLinks)** vraagt hoelang het nog duurt voordat in Haarlem, net als nu al in Amsterdam mogelijk is, bij het mbo twee instroommomenten per schooljaar zijn. Leerlingen die er nu tijdens het schooljaar achter komen dat zij bij de intake een verkeerde opleiding gekozen hebben, verliezen nu nog een heel schooljaar. In Haarlem schijnt dat nu al jaren niet te kunnen lukken.

Ten slotte spreekt hij zijn verbazing uit dat het ondanks alle inzet kennelijk toch nog steeds voorkomt dat leerlingen geen stageplek kunnen vinden en daarom afhaken. In zijn vijfjarige raadslidmaatschap hoort hij elk jaar over nieuwe extra inzet van de gemeente op dat terrein, maar het probleem blijft bestaan. Hij vraagt zich af wat de gemeente nog kan doen om dat op te lossen en zo leerlingen voor hun school te behouden.

In de nota heeft hij gelezen dat er in 2014 een evaluevaluatie komt. Hij hoopt dat de raad al voor die tijd mag weten hoe de aanpak verloopt.

Mevrouw **Kerbert (D66)** zegt dat D66 de prioriteit van onderwijs onderschrijft als de beste garantie voor een goede voorbereiding op de samenleving. Daarom is het goed dat het beter gaat met de bestrijding van schooluitval en dat de ambitie er is om het nog een slag beter te doen. Zij vraagt of het niet krijgen van een stageplek een belangrijke oorzaak is voor het niet behalen van een startkwalificatie. Verder is zij benieuwd of de gemeente nog iets extra gaat doen aan het tekort aan reboundvoorzieningen. Zij vraagt of het voldoende is om alleen via projecten te werken aan een betere aansluiting van vmbo op mbo. Voorts wijst zij op het grote belang van het tijdig melden van verzuim door de scholen, zodat daar ook tijdig op geacteerd kan worden. Zij vraagt ook aandacht voor tijdige ondersteuning van schoolverzuimers en –verlaters.

In reactie op het CDA geeft zij aan dat D66 geen initiatiefvoorstel over loting in de maak heeft, maar daarover graag in gesprek gaat met andere commissieleden.

Wat betreft de aansluiting op de arbeidsmarkt is zij benieuwd naar de relatie met gesprekken over stagemogelijkheden die gevoerd worden met het bedrijfsleven.

Zij is verder benieuwd of de gemeente nog iets kan waarmaken van een sturende rol bij Dunamare als de jaarstukken pas zo laat binnenkomen. Zij begrijpt overigens dat er allerlei redenen zijn waarom het opstellen van die stukken extra veel tijd geveerd heeft. Zij is verheugd dat opmerkingen van vorig jaar over de honorering nu in de stukken zijn opgenomen.

De heer **Rutten (VVD)** onderschrijft het belang van onderwijs. In zijn visie zitten jongeren op school of hebben zij een baan. In de efficiency van de samenwerking met zo veel partners valt wellicht nog iets te verbeteren, schat hij in. Maar hij wil de aandacht vestigen op een hier nog onbelichte oorzaak voor verzuim. Hij doelt dan op de gatenkaas in de lesroosters en de demotiverende werking die dat heeft op leerlingen. Dat versterkt de lokroep van de straat. Die oorzaak mag volgens hem niet genegeerd worden.

De heer **Snoek (CDA)** vraagt waarom hij zich als VVD'er zo huiverig toonde voor bemoeienis van de basisschool met het presentiegedrag van leerlingen. Het handhaven van de leerplicht is immers een wettelijke taak en geen bemoeizucht. Verder is hij benieuwd of de VVD nog aanvullingen heeft op de in het stuk genoemde repressieve maatregelen.

De heer **Rutten (VVD)** antwoordt dat hij alleen wilde peilen hoever de PvdA wilde gaan met het roeren in particulier domein. In het basisonderwijs gaat het immers vooral over het gedrag van de ouders rond de aanwezigheid van hun kinderen. Op de vraag naar extra repressieve maatregelen zegt hij het antwoord schuldig te moeten blijven, omdat hij daarvoor het dossier onvoldoende kent.

Mevrouw **Özogul (SP)** deelt complimenten uit over het gepresenteerde. Haarlem heeft de afgelopen jaren al veel ingezet op het terugdringen van vroegtijdige schoolverlating. Maar zij heeft nog wel enkele zorgpunten. Als oorzaak wordt onder meer genoemd een verkeerde schoolkeuze. Daar is al veel aan gedaan, onder meer door het geven van cursussen. Desondanks blijft die oorzaak bestaan. Doet de gemeente iets verkeerd en kan daar verbetering in gebracht worden? Veel leerlingen raken gedemotiveerd door de veelvuldige uitval van lessen, wisselingen van docenten en andere aanslagen op de kwaliteit van het onderwijs. Daar is veel mis. Ook bij de overgang naar de grote scholen van het voortgezet onderwijs en mbo gaat veel mis, omdat de omstandigheden volledig anders zijn dan de

leerlingen tot dan toe gewend waren. Worden leerlingen daarbij begeleid of blijft het bij het aanbod van projecten? Zij is geen voorstander van het bestraffen van ouders, maar van het begeleiden van leerlingen. De weg die Haarlem heeft ingezet is goed, maar het kan nog een stuk beter.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt verheugd te zijn over het commitment van de commissie bij dit onderwerp. Er is een slagvaardige aanpak nodig om de rol van de gemeente voor de hele regio goed van de grond te krijgen. Er zijn goede slagen gemaakt. Het was nodig goed inzicht te krijgen in de omvang van de problematiek. Dat is er nu en daarmee krijgt de gemeente meer grip op de materie en op de jongeren. Cruciaal is dat de onderwijsinstellingen hun rol goed kunnen vervullen en dat zaken goed op elkaar afgestemd worden. Daarbij kan men niet alles op één hoop gooien. Hij wil de indruk wegnemen als zouden veel organisaties lukraak langs elkaar heen werken. Dat is zeker niet het geval. Wel wil hij net als Asscher in Amsterdam de kluwen rond dit onderwerp ontwarren. De regierol van de gemeente is nodig en vast voor verbetering vatbaar, maar hij maakt zich geen illusies over de wendbaarheid van alle organisaties. Hij zal zeker kijken naar de voorbeelden uit Amsterdam. Via het zogeheten Duo-systeem kan de gemeente inzoomen op de schooluitval per school en locatie. Dat resulteert in een combinatie van repressie en preventie. De leerplicht en het CJG zijn zichtbaar aanwezig op school. Daardoor vallen zaken op wijkniveau te bezien en aan te pakken. Als de cijfers op orde zijn en hij kan instaan voor de zorgvuldigheid, zal hij die gegevens ook ter beschikking stellen van de commissie. De aanpak is immers gebaat bij transparantie en het vermijden van geheimzinnigheden. Volgens hem krijgen de school en de risicoleerlingen maar met een beperkt aantal personen te maken: de mentor, de schoolmaatschappelijk werker, de zorgcoördinator en eventueel een medewerker van een ingeschakelde hulpdienst.

In zijn brief – waarvan de commissie een kopie zal ontvangen – zegt hij het effect van de rijksbezuinigingen met concrete voorbeelden te hebben onderbouwd. Ze doorkruisen de ambities van de gemeente. Hij begint zelfs te twijfelen aan de geloofwaardigheid van deze minister die hij eerder heeft leren kennen als een warm pleitbezorger van aandacht voor de VSV-aanpak. Hij zal met zijn collega's het periodiek overleg met de minister blijven bijwonen om zijn kritiek op dit punt rechtstreeks te kunnen blijven ventileren.

Hoe dan ook zal hij de commissie regelmatig op de hoogte stellen van de effecten van de aanpak en van de bezuinigingen. Het blijft niet bij een eenmalige eindevaluatie. Dit meerjarenplan is allereerst bedoeld om met de partners tot overeenstemming te komen. Een convenant kan inderdaad vrijblijvend worden. Waar het echter om gaat, is dat er een goed overlegklimaat met het onderwijsveld is, waar men elkaar kan aanspreken op dat convenant en afspraken laat terugkeren op de agenda.

Over loting is hij in gesprek met de schoolbesturen. Hij is van plan daar een aparte notitie aan te wijden. De algemene indruk is overigens dat loting per saldo weinig spanningen oplevert. Een ander systeem brengt weer andere problemen met zich mee.

De aansluiting op de arbeidsmarkt en stages zijn belangrijk onderwerpen die hij wil aankaarten bij bedrijven. Er zijn belangrijke successen geboekt bij het onderbrengen van leerwerkbedrijven als aparte bv bij de Wsw. Die kunnen ook een rol spelen voor de motivatie van leerlingen die buiten de boot dreigen te vallen. Een tweede mogelijkheid om in te schrijven op een opleiding tijdens het schooljaar acht hij inderdaad van groot belang en hoopt hij ook op afzienbare termijn voor elkaar te krijgen. Door de betere grip op het veld gaat ook de melding van verzuim stukken beter. In het werkprotocol leerplicht staat dat daar vervolgens binnen vijf werkdagen op geacteerd moet worden. Hij verzoekt voorvallen waar dat uitblijft aan de leerplichtambtenaren door te geven. Want dat soort zaken wil hij vlottrekken. Hij is verantwoordelijk voor de naleving van de leerplicht in Haarlem en Zandvoort. Daar kan hij op aangesproken worden. De regionale functie maakt het soms wel moeilijk, omdat daar lokale leerplichtambtenaren moeten toezien op de naleving.

Ten slotte wil hij richting de heer Snoek erop wijzen dat het beeld van een softe aanpak bezijden de waarheid is. Het beleid is voor het grootste deel preventief, maar als het nodig is, dan worden repressieve maatregelen ook ingezet. Daarbij hoort zeker ook de mogelijkheid om op kinderbijslag of bijstand te korten. Dat convenant heeft Haarlem ondertekend. Maar bij fatsoenlijk beleid hoort volgens hem ook een zekere terughoudendheid en zoeken van alternatieve preventie maatregelen voordat men een dergelijk zwaar middel inzet. Maar als het nodig blijkt, dan zal hij niet aarzelen het in te zetten.

De **voorzitter** verzoekt de commissieleden met het oog op de tijd hun bijdrage in tweede termijn zo kort mogelijk te houden en in ieder geval aan te geven of en hoe men het stuk naar de raad wil brengen.

Mevrouw **Özogul (SP)** wil nog graag een reactie op de opmerkingen over de overgang naar het mbo en over de kwaliteit van het onderwijs. Het stuk mag van haar als hamerstuk naar de raad.

De heer **Snoek (CDA)** verklaart voorstander te zijn van een flexibeler instroom naar opleidingen. Hij waardeert de passie van de wethouder bij dit onderwerp, maar blijft een meningsverschil met de PvdA zien over repressie. Verder mist hij nog een reactie op zijn vragen over het tweede gymnasium, de personeelslasten bij het centraal bureau van Dunamare, het sturen van sms-alerts naar ouders van verzuimende leerlingen en het beboeten van scholen die verzuim niet melden. Hij is blij met de toezegging van een notitie over loting. Bij de behandeling in de raad wil hij graag een stemverklaring afleggen.

De heer **Aynan (PvdA)** mist nog een antwoord op zijn vraag over de aanbesteding van volwassenenonderwijs. Het stuk mag van hem als hamerstuk naar de raad.

De heer **Van den Raadt (TROTS)** adviseert eveneens het stuk als hamerstuk in te brengen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** doet dat eveneens.

De heer **Azannay (GroenLinks)** wil minimaal een stemverklaring afleggen over dit voor hem belangrijke onderwerp.

Mevrouw **Kerbert (D66)** zal haar openstaande vragen rechtstreeks aan de ambtenaar voorleggen. Zij is wel benieuwd naar een reactie over Dunamare. In de raad wil zij graag een stemverklaring afleggen.

De heer **Rutten (VVD)** adviseert het stuk als hamerstuk naar de raad te brengen.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat hij de flexibele instroom graag zo spoedig mogelijk wil regelen. De zorgen over de gatenkaas zal hij aankaarten bij de scholen zelf, omdat hij daarin geen bevoegdheden heeft. Over het tweede gymnasium zegt hij een notitie toe. Bij Dunamare valt nu inderdaad weinig te sturen, maar hij wil de nieuwe stukken zo spoedig mogelijk in de commissie bespreken. Als het even kan om onder de aanbesteding van volwasseneneducatie uit te komen, zal hij dat zeker niet nalaten, maar hij schat de mogelijkheden laag in. Hij zegt na te gaan of scholen een sms alert naar de ouders willen hanteren in geval van verzuim.

Hij wil bij de raadsbehandeling graag de mogelijkheid hebben om als wethouder te reageren op mogelijke misverstanden. Daarom verzoekt hij het stuk als bespreekstuk te agenderen.

Onder enig gemor stemt de commissie met dat laatste in.

De **voorzitter** concludeert dat het stuk als bespreekstuk geagendeerd zal worden, met dien verstande dat zij een beroep doet op alle fracties elkaar niet te interrumperen bij het uitspreken van stemverklaringen en de wethouder kort te laten reageren. Zij schorst de vergadering voor tien minuten.

Overige punten ter bespreking

5. Voorgenomen bezuinigingen subsidies 2012-2018

De voorzitter heropent de vergadering en stelt de drie stukken rond dit agendapunt aan de orde. Op 1 maart kunnen belanghebbenden inspreken. De bedoeling van vanavond is een eerste oriënterende bespreking over de stukken voor zover die de programma's 3, 4 en 7 betreffen.

Mevrouw **Breed (D66)** zegt dat de omvang van de bezuinigingen voor D66 overeind blijft staan. Er moeten keuzes gemaakt worden en dat zal nog een lange moeilijke weg worden. De vraag is nu of de afgesproken meetlat en criteria goed zijn gehanteerd. De beleidsdoelen zijn echter nog niet duidelijk geoperationaliseerd. Bij het vaststellen van de criteria is al aangegeven dat deze materie moeilijk te objectiveren valt en dat enig gebruik van de kaasschaafmethode in dit stadium niet uit te sluiten valt. Wat opvalt, is dat in de voorliggende stukken alleen gesproken wordt over de structurele subsidies, niet over projecten en andere financiële contracten met de gemeente. Dat geeft dus een vertekend beeld. De burger kan zich met deze informatie dus geen beeld vormen van wat hij de komende jaren gaat missen en waar hij binnen dit ingewikkelde systeem zelf een regierol op zich kan of moet nemen in zijn eigen leven. Mensen lopen juist tegen het systeem aan. Het aantal organisaties verkleinen is voor D66 geen doel op zich. De betrokkenheid van kleine organisaties en burgerinitiatieven kan juist essentieel zijn. De meetlat heeft het over de bijdrage aan het collegeprogramma. Maar het is niet duidelijk af te lezen uit de stukken waar die dan wel precies uit bestaat. In de raad zijn het afgelopen jaar verschillende prestatieplannen aan de orde geweest, dus enige indruk bestaat er wel, maar een totaal overzicht ontbreekt en vergt wellicht ook andere vragen. Wel is opgevallen dat organisaties als Release en de Voedselbank ontbreken. D66 wil in dit stadium nog geen uitspraken doen over afzonderlijke organisaties, temeer daar die zelf nog de gelegenheid moeten krijgen om te reageren. In algemene zin vraagt D66 zich af waarom de gemeente belangenorganisaties niet zou mogen subsidiëren. Zij kunnen vaak vanuit de haarvaten van de samenleving duidelijk maken wat de effecten zijn van beleid. Zij houden vaak laagdrempelige spreekuren. Dat zijn belangrijke zaken als men verwacht dat mensen meer regie nemen over hun eigen leven. Het gaat vaak om vrijwilligersorganisaties met veel ervaringsdeskundigheid.

Op een vraag van de heer Vrugt geeft zij aan dat het nog te vroeg is om van D66 voorstellen te verwachten om de lijst te veranderen. Maar de voorkeur van haar fractie acht zij duidelijk. Zo is die ook benieuwd naar de subsidies voor organisaties die vrijwilligers ondersteunen. Het Kindertheater valt volgens haar fractie zonneklaar onder jeugdbeleid en daar zal de fractie zich ook hard voor maken. Zij oppert een alternatief voor het huidige voorstel. Nu zijn organisaties in beeld gebracht, maar nog niet de activiteiten. Wethouder Heilieggers geeft in zijn brief zelf aan dat volgend jaar heel andere vragen gesteld zullen worden aan organisaties. Spreekster wil voorkomen dat nu al organisaties wegbezuinigd worden waar volgend jaar grote behoefte aan blijkt te bestaan. Daarom stelt zij voor de bezuinigingspijn nu gelijkmatiger te verdelen en het lopend jaar te besteden aan het in de steigers zetten van de innovatie van het systeem. Dan kunnen daarna de echte keuzes gemaakt worden. Waar zich nu al mogelijkheden voor andere financiering aandienen – ze denkt daarbij aan zorggerelateerde activiteiten – kan de subsidierelatie nu al opgezegd worden.

Op de uitdaging van de heer Snoek of D66 als grootste raadsfractie dan ook met een voorstel zal komen, antwoordt zij dat de fractie haar best doet, maar ook hier eerst de inspraakreacties afwacht.

De heer **Azannay (GroenLinks)** zegt veel belang te hechten aan de inspraak vanuit de stad bij de invulling van dit bezuinigingstraject. Hem ontgaat de ratio achter de verschillen in bezuinigingspercentages. Hij vindt dat er meer gekeken moet worden naar het maatschappelijk effect. Hij acht kleine organisaties even belangrijk en serieus als grote. Hij begrijpt niet dat men uitgerekend in deze tijden voorlichting wil wegbezuinigen bij het Anti Discriminatie Bureau. Bij de zelforganisaties neemt het college al een voorschot op de notitie die nog in de maak is. Daar moet men zorgvuldiger mee omgaan. Het college denkt dat het Mondiaal Centrum zijn huurprijzen zomaar kan verhogen. Dan zullen de huurders het echter laten afweten, schat hij in. Hij acht het ingezette proces verkeerd en zal serieus gaan luisteren naar de inspraak. Het komen met een alternatief acht hij niet een taak van de raad, maar van het college met zijn deskundige ambtenaren.

Dekking voor alternatieven hoeft volgens hem niet alleen te komen uit snijden op andere posten in het rode boekje met bezuinigingsvoorstellen, zoals het college wel stelt. Dit stelt hij in antwoord op een vraag van de heer Snoek, die deze vraag later aan meer fracties zal voorleggen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** zegt dat er al jaren geschermd wordt met zelfredzaamheid en de zegeningen van vrijwilligerswerk en mantelzorg, maar dat intussen wel organisaties ter ondersteuning van die vrijwilligers de nek wordt omgedraaid. Bovendien zijn de verhoudingen scheef. De Vrijwilligerscentrale moet een fractie inleveren, maar een kleine organisatie als Netwerk alles. Hij is

bang voor een Poolse Landdag waarbij iedere fractie haar eigen voorkeuren laat gelden. Hij is niet onder de indruk van het argument van de PvdA dat men juist daarom gevraagd heeft om criteria. Veel fracties in deze commissie hebben volgens hem hun eigen stokpaardjes. Hij schrikt ervan als een organisatie als Ecosol op nul gezet wordt. De maatschappelijke gevolgen acht hij niet te overzien, maar wel ernstig. Hij wijst op de wonderlijke combinatie dat de Stichting Huisvesting overeind blijft terwijl haar gebruikers als het Platform Minima Organisaties tot nul worden gereduceerd. De Actiepartij is niet tevreden met de lijst zoals die er nu ligt en dringt aan op een meer evenredige verdeling.

Mevrouw **Koper (PvdA)** acht het een goede zaak dat de keuze gebaseerd is op criteria. Zij complimenteert de organisaties met de inbreng van eigen ideeën. Minder gelukkig is zij met het late tijdstip waarop de werkdossiers beschikbaar zijn. Nu moet zij afwachten wat de organisaties bij de inspraak aan eigen ideeën naar voren brengen. De weging achter de bezuinigingspercentages vindt zij moeilijk te achterhalen. Vragen over de afzonderlijke organisaties op de lijst zal zij schriftelijk stellen. Zij zal zich nu beperken tot enkele algemene opmerkingen.

Zij mist voorstellen voor positieve prikkels om de gewenste samenwerking te bevorderen tussen de verschillende organisaties die de noodzakelijke ondersteuning voor vrijwilligers verzorgen. Nu wordt alleen gesproken over kortingen. Er komt al veel af op kwetsbare groepen. Toch stelt het college voor ook daar te snijden. Zij vraagt daar nog eens goed naar te kijken.

Het is haar opgevallen dat veel voorstellen al vooruitlopen op discussie en nota's die nog in de commissie aan bod dienen te komen. Daar acht zij meer zorgvuldigheid gewenst. Zij zal daar schriftelijk vragen over stellen.

Op de vraag van de heer Snoek antwoordt zij te verwachten dat ze ver zal komen met de mogelijkheden van het rode boekje om dekking voor alternatieven te vinden. Maar als het moet, zal zij ook daarbuiten zoeken.

De heer **Snoek (CDA)** memoreert dat hij al eerder, in de commissie van januari, vraagtekens heeft gesteld bij de vaagheid van de criteria. Het is hem nu onduidelijk hoe de scores tot stand zijn gekomen. De heer Rutten heeft misschien wel gelijk met zijn interruptie dat in de begroting aanknopingspunten te vinden zijn, maar dan nog mist hij de directe relatie met het voorliggende stuk. Volgens hem zal iedere organisatie op de publieke tribune in staat zijn beargumenteerd aan te Trotsen dat zij onder het coalitieprogramma valt. Hij wil wel de eigen visie van het CDA naar voren brengen. Het CDA kijkt naar de gespreide verantwoordelijkheid en wat de samenleving zelf op zich kan nemen. Als het bijvoorbeeld gaat om de Wijkcontactvrouwen, is het CDA voorstander van een startsubsidie om een initiatief vooruit te brengen, maar op termijn moet dat zichzelf bedruipen. De startsubsidie dient dan om een multipliereffect op gang te brengen. Het CDA kijkt daarbij naar het collectief in de samenleving, niet naar de individuele zelfredzaamheid.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** vraagt hem hoe het CDA dan zo overtuigd voorstander is van de miljoenen steun voor de sport, terwijl het in deze sector om veel lagere bedragen gaat. In de sport kunnen mensen dan toch ook hun zaken zelf regelen? Hij wijst op de faciliterende rol van de overheid.

De heer **Snoek (CDA)** noemt sport een bron van zelfredzaamheid. Het uitgangspunt voor het CDA blijft wat de samenleving zelf kan organiseren. Zo kan men zich afvragen of internationale samenwerking wel een taak van de gemeente is.

Hij merkt op dat verschillende fracties andere opvattingen dan hun college hebben over de spelregels bij deze bezuinigingsronde. Het college wil vasthouden aan het rode boekje, maar voor de fracties ligt dat kennelijk niet zo vast.

Mevrouw **Özogul (SP)** geeft aan dat haar fractie van meet af aan gezegd heeft dat zo hard bezuinigen niet nodig was. De wethouder geeft dat volgens haar nu ook min of meer toe.

Mevrouw **Koper (PvdA)** reageert met de opmerking dat de SP zich voortdurend buiten de discussie wil plaatsen door het hoofd in het zand te steken. Zij adviseert de fractie zich eens te verstaan met haar partijgenoten in de kamer.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** doet een klemmend beroep op de SP om pragmatisch om te gaan met het gegeven dat de meerderheid van de raad vasthoudt aan 3 miljoen euro aan bezuinigingen. Een pragmatische insteek kan leiden tot betere keuzes en resultaten.

Mevrouw **Özogul (SP)** blijft erbij dat er nog geen duidelijkheid is over het te bezuinigen bedrag. Eerst was er sprake van 35 miljoen euro. Nu is dat minder, maar wordt gesteld dat 3 miljoen euro nodig is. Nu hard bezuinigen waardoor maatschappelijke organisaties verdwijnen die naderhand wel eens hard nodig kunnen blijken te zijn, gaat haar te ver. Het ADB en zijn voorlichtingstaak acht zij bijvoorbeeld hard nodig in deze tijd van verharding in het wij-zij-denken. Zij wil niet bezuinigen op zorg, kwetsbare mensen en onderwijs. Er moet nog een nieuwe nota komen over de zelforganisaties, maar intussen wordt hun subsidie al met 60% gekort. Dat vindt zij niet de manier waarop dat hoort te gebeuren. Dat leidt volgens spreekster alleen maar tot verlies voor de samenleving. In het Mondiaal Centrum gebeuren veel nuttige dingen die dreigen te gaan verdwijnen. Het is niet goed te achterhalen hoe de scores over maatschappelijk belang tot stand gekomen zijn en hoe de keuzes werkelijk gemaakt zijn. Zij vraagt zich af of het college bereid is op andere terreinen te zoeken naar alternatieven als blijkt dat deze lijst niet haalbaar is.

De heer **Rutten (VVD)** zegt dat bezuinigen altijd pijnlijk is. De VVD herkent zich in de grote lijnen van deze bezuinigingen als die langs de liberale meetlat van eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid worden gehaald. De VVD steunt dan ook nadrukkelijk het streven naar het overeind houden van vrijwilligerswerk, mantelzorg, peuterspeelzaalwerk, maatschappelijk werk gericht op zelfredzaamheid, ouderenwerk, Spaarnezicht, Bureau Jeugdzorg en grote delen van de keuzes rond werk en inkomen. Bij dat laatste acht hij een heroverweging in het kader van armoedebeleid wel nog op zijn plaats. Op al deze terreinen vinden weliswaar ook bezuinigingen plaats, maar lang niet zo veel als op andere terreinen. Uitgangspunt is dat deze pijlers van sociaal beleid overeind blijven.

In de grote lijnen kan de VVD zich dus vinden. Over de individuele gevallen zal de fractie van zich laten horen na de inspraak. Het gaat nu om de algemene uitgangspunten van beleid. Hij vindt het wel moeilijk uit te leggen dat nu bezuinigd wordt op particuliere initiatieven als speeltuinen en scouting, terwijl de sport in Mutare meer wordt ontzien.

Hij voorziet wel een dilemma en vreest enige chaos als het gaat om de financiering van projecten die wellicht op termijn uit een ander potje kunnen worden gefinancierd. Hij denkt dan aan zaken als Ecosol en Actief Talent die misschien uit de arbeidsre-integratie kunnen worden gefinancierd, of zaken die in aanmerking komen voor de Wmo.

Mevrouw **Koper (PvdA)** stelt voor zulke zaken mee te nemen in de brede discussie over re-integratie.

De heer **Snoek (CDA)** is benieuwd of de VVD zich wil houden aan de spelregels van het college.

De heer **Rutten (VVD)** is het eens met de suggestie van mevrouw Koper. In beginsel wil hij inderdaad vasthouden aan de afgesproken spelregels. Als per saldo blijkt dat de resultaten langs de meetlat tegenvallen, valt er te praten over alternatieven. Het huidige overzicht geeft echter niet het totale beeld, want er zijn ook nog andere financieringsstromen waar D66 al op wees.

Wethouder **Van der Hoek** erkent dat er twee trajecten gelijktijdig lopen. Enerzijds worden er gesprekken gevoerd met organisaties over systeeminnovatie en een andere subsidiesystematiek, anderzijds loopt dit bezuinigingstraject. Dat leidt soms tot verwarring, zoals bleek toen verschillende fracties de zelforganisaties en het Mondiaal Centrum aanhaalden. Die hebben ook te maken met een andere inrichting van huiswerkbegeleiding en het rondpompen van huisvestingssubsidies. De volgorde wordt niet altijd begrepen. Bij veel organisaties is de accounthouder nog in gesprek over een nieuwe werkwijze. Die slag moet nog gemaakt worden, maar hij denkt dat beide trajecten wel gelijktijdig doorlopen kunnen worden.

Mevrouw **Breed (D66)** voert aan dat volgend jaar alle organisaties een nieuwe systematiek moeten hebben. Dat zou dus niet van invloed mogen zijn op de bezuinigingsdiscussie.

Mevrouw **Koper (PvdA)** zegt dat men moet oppassen dat organisaties intussen met verschillende maten gemeten worden. Zij refereert aan amendement 73.

Wethouder **Van der Hoek** voert aan dat organisaties in de ondersteunende rol kritischer zijn beoordeeld dan organisaties die zich direct met uitvoering bezig houden. Dat vertaalt zich ook in de voorgestelde percentages. Hij zegt toe te gaan proberen de invulling van de formats transparanter te maken. Overigens bestrijdt hij dat alleen gesproken wordt met grote organisaties. Alle organisaties, groot of klein, worden door hun accounthouder benaderd. De zorgen over het ADB zal hij overbrengen aan portefeuillehouder burgemeester Schneiders. Het is volgens hem aan de commissie om andere spelregels vast te stellen.

Wethouder **Nieuwenburg** stelt dat er veel geld vermorst is in de organisatie van huiswerkbegeleiding. Er bestaat nu meer bereidheid om te komen tot efficiency en een betere benutting van voorzieningen. Zo kan op meer plaatsen slimmer omgegaan worden met de middelen. Het budget voor id-banen is fors gedaald, vandaar dat een subsidiestop is aangekondigd. In dat kader wordt gezocht naar wegen om zaken af te pellen en verantwoordelijkheden te spreiden door bijvoorbeeld meer taken neer te leggen bij werkgevers. Het gaat vaak om een andere vormgeving. Soms worden zaken transparanter als de gemeentelijke bijdrage zichtbaar wordt als subsidie. Maar daarover moeten nog afwegingen worden gemaakt en staan nog harde keuzes op stapel. Te verwachten is immers dat het aantal subsidieaanvragen voor re-integratie zal toenemen, terwijl het budget niet toeneemt.

Mevrouw **Koper (PvdA)** stelt voor daar Ecosol dan in mee te nemen.

De heer **Rutten (VVD)** herinnert eraan dat bij schuldhulpverlening wel zaken zijn te benoemen.

Wethouder **Van der Hoek** meldt dat het college de betrokkenheid van burgers wil blijven bevorderen. Daarom is er een inzet om van 18-22 april een week van de maatschappelijke ondersteuning te organiseren. Bij de stukken voor de vergadering van 3 maart zal meer informatie verschaft worden.

De **voorzitter** sluit de discussie af. Zij schetst het vervolg van het proces rond de bezuinigingen. Op 1 maart kunnen organisaties vanaf 20.30 uur inspreken over de programma's 3, 4 en 7. Op 24 maart volgt de reactie van het college op de inspraak. Op 3 maart staat in de commissie Hof 2 en corecreatie op de agenda. Op 3 maart wordt er ook een antwoord van de commissieleden verwacht op de vraag of er over dit onderwerp nog stadsgesprekken gewenst zijn.

De **voorzitter** stelt voor agendapunt 11 naar de volgende vergadering te verdagen. Met instemming van de vragenstellers worden de vragen voor de rondvraag schriftelijk gesteld. Met de griffie zal bekeken worden hoe de antwoorden op die vragen het best in de notulen kunnen worden verwerkt.

6. Agenda komende commissievergaderingen

De **voorzitter** zegt dat in ieder geval op de agenda komen:

- Kredietverstrekking onderhoud sportvelden uit investeringsplan.
- Hof 2.0: corecreatie en bezuinigungsurgentie.
- Brief van wethouder Nieuwenburg van 6 januari inzake corporaties en buurtbeheer.

De commissievergadering van 17 maart zal volledig worden besteed aan de behandeling van de unilocatie.

Mevrouw **Koper (PvdA)** informeert wanneer de discussie over Spaarnezicht gaat plaatsvinden.

De **voorzitter** geeft op gezag van de wethouder door dat een stuk het college heeft gepasseerd en nu via het BMO-traject naar de commissie zal komen, inclusief het achterliggende onderzoek.

De heer **Aynan (PvdA)** wil de brieven over de Dienstwinkel als uitvoering van de raadsbreed aangenomen motie agenderen en de brief over het qatgebruik.

Wethouder **Van der Hoek** geeft aan dat hij zelf rechtstreeks in gesprek wil gaan met de Somalische gemeenschap.

De heer **Aynan (PvdA)** zegt te zullen sonderen of dat voorstel daar goed valt.

De **voorzitter** zegt dat de bevindingen zullen worden teruggekoppeld naar de commissie.

7. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.35 uur.